

Regionaal delen. Lokaal doen!
KLIMAAT VALLEI & VELUWE

RAPPORTAGE
Waternetwerk
Veluwe
2022

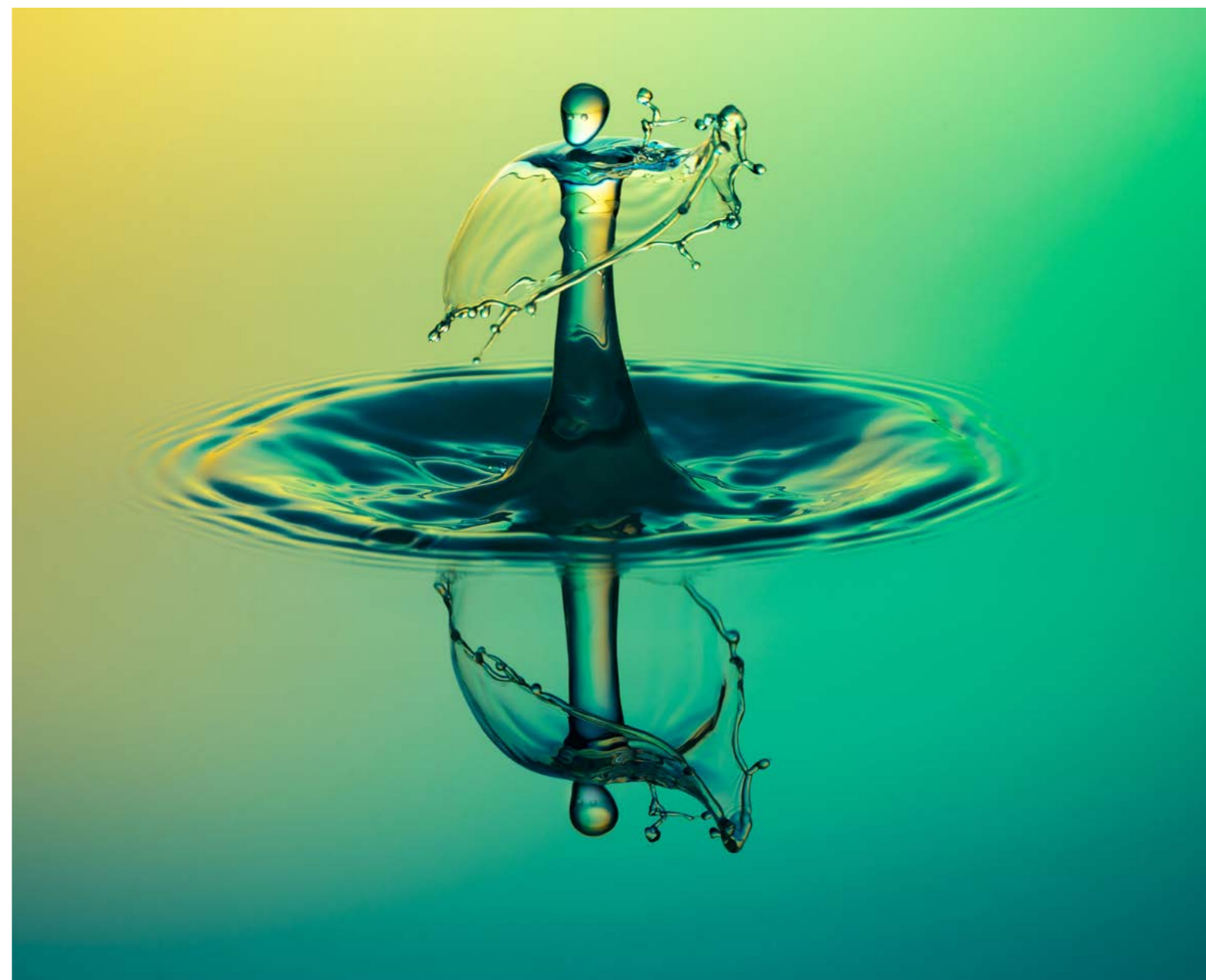
Elkaar vinden in urgentie

Het Waternetwerk Veluwe is een initiatief van het Manifestregio Klimaatadaptatie Vallei & Veluwe. In 2021 is een bestuurlijke zoektocht gestart op basis van een gedeelde urgentie rondom droogte en verdroging van de Veluwe. Doen we genoeg en het goede? Inspelen op de effecten van klimaatverandering met ons grondwatergebruik op de grondwatervoorraad is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de provincie Gelderland, Waterschap Vallei en Veluwe, gemeenten en Vitens. Tijd voor reflectie!

De vraag is "hoe", gezien de complexiteit van het Veluwse bodem- en watersysteem, de vele maatschappelijke opgaven en de vele (beleids) ontwikkelingen.

HET BETREFT EEN GEZAMENLIJKE ZOEKTOCHT NAAR DE GEWENSTE RICHTING, HET VOEDEN EN HELPEN RICHTEN VAN DE UITVOERING EN HET VERSTERKEN VAN DE SAMENWERKING ALS ÉÉN OVERHEID OP DIT DOSSIER EN IN DIT GEBIED.

De droogteaanpak in de Achterhoek was een van de inspiratiebronnen, maar dan op de Veluwse manier. Daar zijn we in 2022 mee gestart.

Uitgangspunten en beoogd resultaat 2022

In 2022 zijn we een gezamenlijk traject gestart rondom de centrale vraag: Hoe kunnen we samen en naast elkaar het bodem- en watersysteem centraler stellen als leidend principe voor ontwikkelingen in de context van diverse transitie's? Met als aanpak concrete actuele praktijkcases c.q. dilemma's.

Beoogd resultaat van het traject is dat de drie overheden en Vitens:

- relevante kennis met elkaar delen (niet alleen bilateraal) over het grond- en oppervlaktewatersysteem inclusief drinkwater;
- concrete stappen zetten in het beter samenwerken als één overheid;
- en elkaar (beter) helpen bij actuele problemen op het gebied van droogte, grondwaterbeheer, verdroging, wateroverlast, drinkwatervraagstukken en (her)inrichting van het oppervlaktewater systeem.

Ook zoeken partners naar de gewenste situatie en richting: wanneer is de waterbalans Veluwe op orde? Het gaat om samenwerken in de volle breedte: van beleid, programmering van de uitvoering tot regels en vergunningen. En om samen verantwoordelijkheid te nemen en minder naar "de ander" te wijzen en bij te dragen aan grote maatschappelijke transitie's.

Uitgangspunten van het traject Waternetwerk Veluwe zijn:

- Geen nieuwe governance structuur of overlegplatform - we vormen een beweging.
- "klein"-behapbaar beginnen: actuele gezamenlijke vraagstukken met eigenaarschap
- Accent op reflectie, kennis en beelden delen. In- en uitzoomen.
- Bewaken meerwaarde: aanvullend en verdiepend op wat er al loopt.
- Gespreksaanpak met ruimte voor een andere mindset, persoonlijke drives en inzichten.
- We doen het zelf, want we beschikken samen over genoeg kennis, rapporten en onderzoeken etc.

Inspiratie wordt o.a. gehaald uit een gedeelde drive van betrokkenen om het systeem te begrijpen en uitdagingen te tackelen, de droogte aanpak in de Achterhoek (Taal, Tafels, Tijd) en de Blauwe Agenda Utrechtse Heuvelrug.

Overwogen is om inventarisatie te doen naar alle onderzoeken, projecten, programma's etc voor de Veluwe rondom droogte, water op de Veluwe. Lerende van de Achterhoek is geconstateerd dat dat veel tijd kost en de vraag is wat het oplevert. Wij stellen: er is genoeg kennis en onderzoek, modellen om actie te ondernemen.

Het voorbereidingsteam bestaat uit een goede mix van verschillende mensen met een drive op proces, kennis en creativiteit, die elkaar aanvullen en inspireren. Zo zijn twee speciaal in dit kader gedichten opgesteld om de luisteraar/lezer uit te dagen om alle kennis, intuïtie en creativiteit te benutten in het oplossen van complexe vraagstukken zoals de verdroging van de Veluwe (zie bijlagen).

Uit het traject is onder andere gebleken dat:

DE OVERHEIDSLAGEN VAAK WEL IN BILATERALE PROCESSEN MET ELKAAR SAMENWERKEN, MAAR NIET ALS TRIO EN/OF MEERDERE AFDELINGEN INTERN;

BETROKKENEN ZICH BEWUST ZIJN GEWORDEN VAN DE SAMENHANG EN COMPLEXITEIT TUSSEN DE VELE SCHAALNIVEAU'S (VELUWE, DEELGEBIED, GEMEENTE, LOKAAL).

ER AL VEEL OVERLEGSTRUCTUREN ZIJN MAAR ER TOCH "IETS" WEZENLIJKS WORDT GEMIST IN RELATIE TOT DE (BREDE) SAMENWERKING AAN DE EFFECTEN VAN KLIMAATVERANDERING EN ONS GEBRUIK VAN DE VELUWSE GRONDWATERVOORRAAD.

Met wie?

We vormen met diverse mensen, bestuurders én ambtenaren, een levend, dynamisch netwerk – tot in de haarvaten van organisaties die een rol, taak en bevoegdheid hebben in waterdomein. Daarom zorgen we dat inzichten en vervolgacties geborgd worden in bestaande gremia zoals werkregio's, bestuurlijke tafels of programma's en de manifestatiesamenwerking.

Bij elke case kijken we wie er actief aan wil haken, waarbij we altijd een mix hebben van enkele gemeenten, provincie, waterschap en Vitens.

Vanuit het kernteam van het Manifest is Marieke Leentvaar als procestrekker gestart, samen met een aantal mensen gesprekken gaan organiseren. Altijd met afgevaardigden van drie overheidslagen. Ambtelijk en bestuurlijke gesprekken. Ambtelijk waren nauw betrokken Teun Spek, Roos Akkermans, Marijke Jaarsma, Simon Troost, Mark de Vries en diverse gemeenten.

Bestuurlijke spelers van het eerste uur zijn gedeputeerde Peter van 't Hoog, Heemraden Henk Veldhuizen en Frans ter Maten, de toenmalige wethouders van Putten Roelof Koekoek, en van wethouder van Epe, Jan Aalbers.

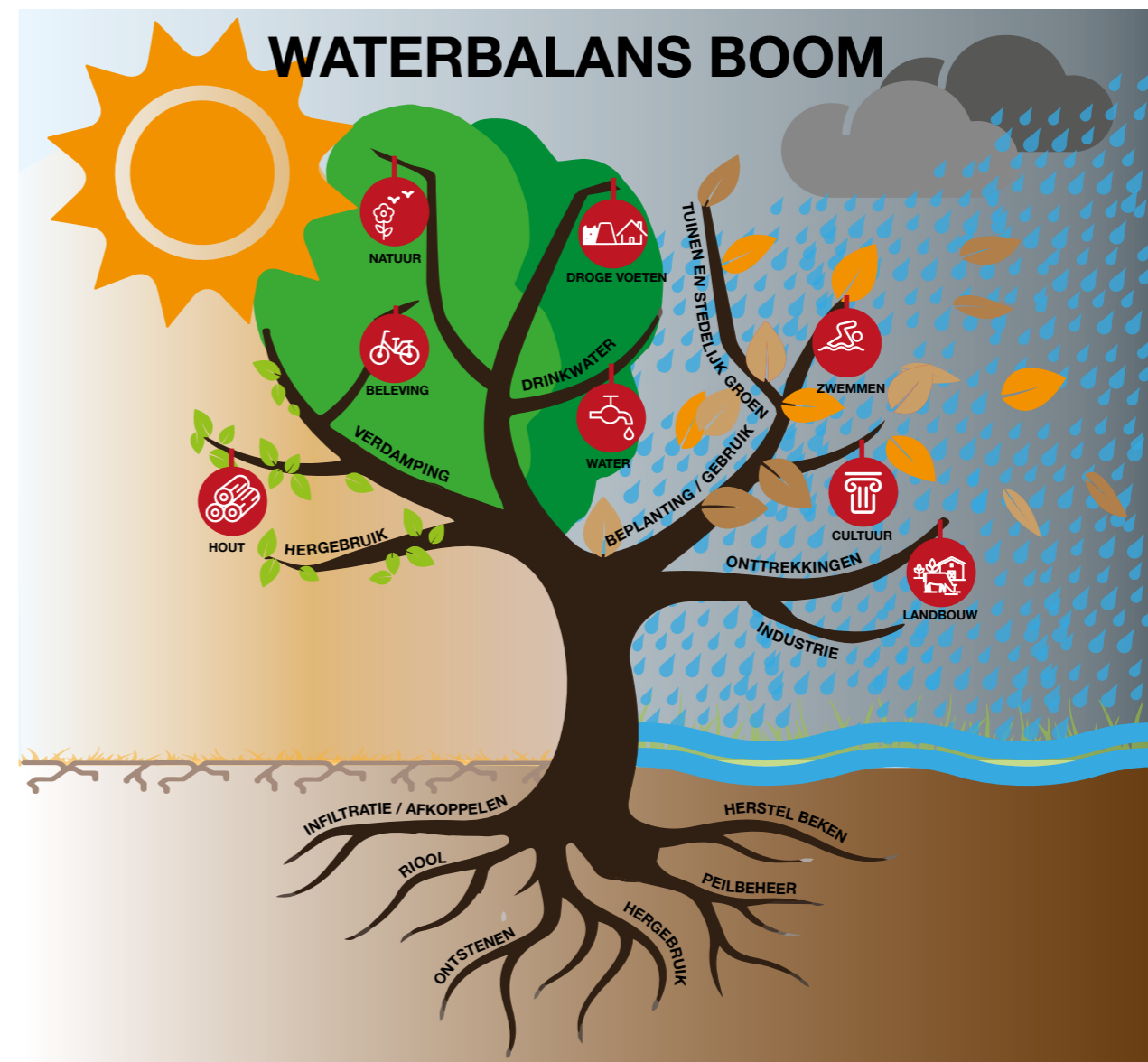
Waartoe is het Waternetwerk?

Uiteindelijk gaat het om bijdragen aan een vitale, veerkrachtig bodem- en watersysteem van de Veluwe en een betere balans tussen water voor de vele maatschappelijke functies, natuur en biodiversiteit (de boom boven de grond). En het aanvullen en beheren van de watervoorraad onder de Veluwe en in het oppervlaktewatersysteem van de Valleien (wortels). We onderscheiden diverse waterstromen, beleving en gebruik (takken/wortels). Rekening houdend met seizoensdynamieken en weersextremen door klimaatverandering.

> DE WATERBALANS BOOM IS ALS "PRAATPLAAT" ONTWIKKELD.

Wat betreft het proces staat het leren samenwerken als één overheid centraal. Bij de start van het waternetwerk is de symboliek van synchroon zwemmen gehanteerd. Naast en met elkaar keuzes maken, regels stellen, acties ondernemen op dezelfde muziek, in hetzelfde zwembad. Dat vraagt veel oefening en afstemming onderling – formeel en informeel.

Onze aanpak heeft wat weg van we doen het zelf en leggen het niet bij een ander. de Small Wins transitie aanpak (Katrien Termeer/WUR). We zetten kleine, betekenisvolle stappen, zonder concreet beoogd einddoel, met resultaat, we leren doorlopend. Small wins zijn grondiger dan goede voorbeelden en laaghangend fruit. We hebben de focus op wat wel kan, vanuit een positieve drive van mensen (méér dan alleen functies, rollen, taken).

Wat hebben we in 2022 gedaan met welke impact en follow-up?

CASE 1 PUTTEN – GRONDWATER IN EEN LOKALE SITUATIE

Als eerste stond de case Putten centraal met de maatschappelijke complexiteit rondom grondwateronttrekkingen van de gemeente Putten. Aanleiding was o.a. vragen van bewoners rondom droogvallende beken en stervende bomen. En wat daar dé oorzaak van zou kunnen zijn. De gemeente kon daar moeilijk antwoord op vinden. Mede omdat de gemeente maar een beperkte verantwoordelijkheid heeft in het grondwaterbeheer. Door deze case te bespreken met de overheidslagen – als bevoegde gezagen rondom grondwateronttrekkingen en beheer watersysteem, ontstond er begrip. Vooral het ontbreken van een totaaloverzicht beeld over de actuele onttrekkingen bij het waterschap, gemeente en de provincie ontbrak. Dat was een pijnlijke gewaarwording. Ook was er een vraag over het functioneren van het watersysteem/waterbalans op gemeentelijk niveau.

Bij dit gesprek waren provincie, waterschap, Vitens en gemeenten Putten en Epe betrokken.

ALS FOLLOW-UP NAMEN WATERSCHAP EN PROVINCIE HET VOORTOUW OM DE ONTTREKKINGEN WEL IN BEELD TE KRIJGEN EN TE ACTUALISEREN, SPECIFIEK VOOR PUTTEN. MET DE INTENTIE OM DAARNA HET OVERZICHT TE KRIJGEN VOOR ALLE GEMEENTEN OP DE VELUWE. ER IS VOLOP INGEZET VOOR HET OP ORDE BRENGEN VAN DE GEGEVENS OVER ONTTREKKINGEN BIJ HET WATERSCHAP EN DE PROVINCIE. OOK IS EEN WATERSYSTEEMANALYSE UITGEVOERD (RAPPORTAGE TAUW EIND 2022). WAT BETREFT HET PROCES IS ER EEN SAMENVATTENDE RAPPORTAGE BESCHIKBAAR VAN DE “CASE PUTTEN”.

Het proces rondom onttrekkingen in beeld zal doorlopen in 2023 en nog de nodige inzet vragen om een actueel beeld te krijgen voor het hele gebied. En een vervolg stap is om de impact van deze onttrekkingen in beeld te brengen.

CASE 2 WATERBALANS APELDOORN

In deze case werd inzicht gedeeld over de in- en uitgaande waterstromen in het gemeentelijk grond- en oppervlaktewatersysteem. En wie aan welke knoppen kan zitten. Dit heeft inzicht gegeven in het integrale watersysteem van grond- en oppervlaktewater- in drinkwaterwinning en drainage van woonwijken op voorheen natte plekken, mogelijkheden van vasthouden van water in deze woonwijken met het opzetten van oppervlaktewaterpeilen, tot het verschijnsel riool vreemd water.

In deze case water naast provincie, waterschap en Vitens de gemeenten Apeldoorn, Putten, Epe.

Daarna is de waterbalans Apeldoorn gepresenteerd aan diverse andere gemeenten.

DE WATERBALANS – ALS INSTRUMENT C.Q. PRAATPLAAT OM INZICHT TE KRIJGEN IN HET LOKALE SYSTEEM IN SAMENHANG MET HET REGIONALE WATERSYSTEEM EN WATERSTROMEN - IS INTERESSANT. OOK GEEFT DE WATERBALANS INZICHT OP HET HANDELINGSPERSPECTIEF VAN GEMEENTE, WATERSCHAP EN ANDEREN OM IMPACT TE HEBBEN OP HET WATERSYSTEEM EN DROOGTE TE VERMINDEREN.

Inmiddels heeft gemeente Putten ook een waterbalans op laten stellen en zijn meerdere gemeenten (oa. regio Oost Veluwe) die ook interesse hebben in het opstellen van een waterbalans.

Het waterschap heeft een waterbalans beschikbaar voor het heel beheergebied. De uitdaging is om met elkaar zicht te houden op impact van ingrepen op diverse schaalniveau's.

CASE 3 DRINKWATER- DE SPANNING TUSSEN DRINKWATERWINNING OP KORTE – LANGE TERMIJN

Hoe gaan we als één overheid en drinkwaterbedrijf om met het spanningsveld tussen belangen op diverse tijdschalen. Op korte termijn is er meer drinkwater nodig, gezien consumentengedrag (Corona/gezondheid, hitte), de woningbouwopgaven, economische ontwikkelingen etc. In hoeverre passen extra onttrekkingen in een lange termijn drinkwatervoorziening? Er zijn Drinkwaterreserveringsgebieden (DRG's) aangewezen.

In het gesprek belichtten we perspectieven van Vitens, provincie en gemeenten (Oldebroek, Barneveld en Renkum).

We constateren o.a. dat het drinkwaterverbruik stijgt en technologische besparingen (douchekop, wc-spoelbak) hun effect hebben gehad. Hoe buigen we het verbruik bij? Dit naast het spoor meer drinkwaterwinningen en spoor van alternatieve winningen en (meer) hergebruik? Bij het aanwijzen van DRG's en bij het winnen van drinkwater speelt ook het dilemma en spanningsveld met een andere grote maatschappelijke opgave – de energietransitie en kansen voor alternatieven zoals het benutten van aardwarmte. Wat zijn de risico's, maar ook: hoe leg je dit uit aan bewoners die een warmtepomp zouden willen, aan bedrijven en woningbouwontwikkelaars, dat dat niet kan i.v.m. drinkwater? Op basis waarvan maakt wie de beste afwegingen?

(DRINK)WATERBESPARING STAAT NU HOGER GEAGENDEERD BIJ BETROKKENEN. VANUIT HET BESEF DAT DE WATERVOORRAAD EINDIG IS (EN OOK GRONDWATERKWALITEIT MEER ONDERDRUK KOMT).

Eerst stond het als één van de onderwerpen in de Adaptieve Strategie Drinkwater, die de provincie met diverse partners aan het ontwikkelen is.

Het is duidelijk geworden dat waterbesparing hoger op de agenda moet komen. Een opgesteld memo geeft overzicht van wat er al loopt aan acties om drinkwaterbesparing bij consumenten te stimuleren.

Maar doen we genoeg? Dit proces wordt verder opgepakt in 2023 op een nog nader te bepalen tafel/tafels.

EEN ANDER SPOOR DAT IS BENOEMD IS DE NOODZAAK OM GROOTSCHALIGE AANVULLING VAN DE GRONDWATERVOORRADEN O.A. VOOR DRINKWATERVOORZIENING MAAR OOK NATUUR, TE GAAN VERKENNEN. UIT ONDERZOEK BLIJKT DAT EEN GROOTSCHALIGE AANVULLING KANSRIJK KAN ZIJN IN EEN GRONDWATERDEELGEBIED DE NOORD-VELUWE (WERKTITEL WATERACCU).

Afgesproken is dat de provincie met de werkregio Noord-Veluwe de verkenning oppakt.

Aandacht voor de onderstroom

Naast de specifieke cases is er aandacht geweest voor de onderstroom en verbinding met het grotere netwerk.

Bijdrage aan Klimaatop

Op de Klimaatop van 24 juni gaf gedeputeerde Peter van 't Hoog en mede initiatiefnemer een korte terugblik op het Waternetwerk en de eerste twee cases. Hij riep iedereen op te blijven leren van elkaar en de breedte op te blijven zoeken.

Tafels in beeld gebracht

Er is een overzicht gemaakt van de vele overlegstructuren waar water geagendeerd is. Er bleek behoefte met name bij bestuurders om zicht te krijgen op de diverse overlegtafels met welke accenten zoals de werkregio's, Manifestregio Vallei en Veluwe, Masterplan IJssel vallei etc en de onderlinge samenhang. De oogst is samengevat in een tabel (zie bijlage), die is gedeeld in het netwerk. In elk gesprek komt aan de orde: wie kan welke rol spelen – op welke tafel past welk vraagstuk het beste.

Verhaal van de Veluwe – een begin is gemaakt

In de gesprekken komt vaak de behoefte op tafel aan een 'verhaal van de Veluwe' in relatie tot het beheer van de grondwatervoorraad. O.a. in de case Putten – hoe leg ik uit aan de bewoners hoe het wel of niet zit? Maar ook richting andere domeinen en sectoren: hoe zit het systeem in elkaar en waar heb je rekening mee te houden in het bewaken van de waterbalans, op welke schaal? De vraag is: wat is dan de inhoudelijk de essentie van "het verhaal", met welk doel hebben we een verhaal nodig, voor wie? (collega's andere domeinen, bewoners, ondernemers, gemeenteraad). Dat kristallisatieproces gaat door in 2023. De waterbalans boom is een deel van het verhaal.

Dat het bodem- en watersysteem van de Veluwe complex is, is duidelijk. Het is gelaagd, kent meerdere schaalniveau's en acht regionale deelsystemen, reageert traag en reageert niet lineair. Bijvoorbeeld: dé oorzaak/veroorzaker van het droogvallen van een beek is niet zo simpel aan te wijzen. Quick fixes voor droogte en verdroging bestaan eigenlijk niet. Tegelijkertijd: alle druppels tellen. Duidelijk is ook dat ondanks meer regen, de Veluwe vaker last heeft van droogte en neemt de grondwatervoorraad af (of wordt heel langzaam en vertraagd aangevuld).

DUIDELIJK IS DAT WE TRENDS MOETEN GAAN KEREN: MINDER ONTTREKKEN, MINDER WATER VERBRUIKEN, MEER INFILTREREN EN MEER WATER VASTHOUDEN. WANT WE HET GAAT OM HET BLAUWE GOUD IN DE GROND: QUA OMVANG EN (NOG WEL) KWALITEIT EEN UNIEKE ZOETWATERWATERVOORRAAD IN NEDERLAND!

Naast uitleg van de situatie nu en waar we vandaan komen, is ook de vraag: Hebben we een gedeeld beeld van de gewenste situatie? Wanneer is de waterbalans van de Veluwe op orde? Het is niet aan het Waternetwerk Veluwe om daar antwoord op te geven. Wel om de vraag op een of meer tafels te leggen. Het Manifestproject Kaart Vallei en Veluwe 2120 als wenkend perspectief zou daar wellicht een bouwsteen kunnen aandragen.

SAMENGEVAT: WAT HEBBEN WE IN GANG EN OP DE KAART GEZET?

- ◆ **Onttrekkingen beter in beeld! Het belang ervan en actualisatie slag in een gedeeld beeld 3 overheden samen.**
- ◆ **Methodiek Waterbalans gedeeld en intentie tot uitrol.**
- ◆ **Veluwe gemeenten beter aangehaakt bij grondwaterbeheer.**
- ◆ **Behoeftte aan een goede visualisatie van ‘het verhaal over grondwater van de Veluwe’.
Het begin is er maar het blijkt nog niet zo makkelijk.**
- ◆ **Drinkwater – meer aandacht voor noodzaak tot waterbesparing.**
- ◆ **Concept wateraccu Noord-Veluwe -verkenning in 2023 door de werkregio i.s.m. de provincie.**
- ◆ **Proces: Meebewegen op energie/wat speelt: het netwerk is bestuurlijk en ambtelijk versterkt.
Gedeeld gevoel: we doen het zélf (geen externe adviescie).
Gesprek tussen gemeenten, waterschap, provincie én Vitens (gebeurd nergens anders op deze wijze).
Enthousiaste en gedreven mensen die elkaar vinden.**
- ◆ **Eigen casuïstiek centraal: kennisdelen, van gedachten wisselen, meerdere perspectieven/rollen in beeld dus dichtbij huis, “eigenaarschap”, Duiden van witte vlekken in reguliere beleidstrajecten.**
- ◆ **Rolbewustzijn vergroot: Vinden van juist “tafel” om een onderwerp/idee te agenderen.**
- ◆ **Eigenaarschap versterkt: door te werken met case-eigenaren, al vóóraf de mogelijke follow-up in kaart te brengen en een plek te geven in reguliere werkprocessen.**
- ◆ **Focus op kleine wezenlijke stappen in watertransitie, continue check op meerwaarde, niet alles tegelijk.**

Werkconferentie 16 december 2022 – terugblik en doorkijk 2023 Manifestpartners

Omdat het Waternetwerk zich beperkte tot een relatief kleine groep mensen, zijn opgehaalde inzichten en lessen gedeeld met alle geïnteresseerde Manifestpartners op de werkconferentie op 16 december 2022 te Wageningen. Naast een terugblik is vooruitgewerkt. Een apart impressieverslag zit in de bijlagen. Omdat de aanpak kan rekenen op enthousiasme en al impact heeft, wordt het netwerk voortgezet in 2023.

De voorlopige lijst van vraagstukken/acties zijn:

1. Verkenning Wateraccu Noord Veluwe
2. Waterbalansen voor alle gemeenten
3. Een gezamenlijk verhaal, taal en eenvoudige beelden van de werking van het systeem.
4. Vervolg onttrekkingen n.a.v. Case Putten
5. (Drink)waterbesparing
6. Drinkwaterwinningcapaciteit en infiltratievoorziening Epe uitbreiding korte termijn
7. Balans toekomstige watervraag en waterbeschikbaarheid stedelijk gebied (Ede-Barneveld optie)
8. Industriële onttrekkingen

DE UITDAGING IS OM DE VRAAGSTUKKEN, UITKOMSTEN EN FOLLOW-UP EEN PLEK TE LATEN KRIJGEN IN DE BELEIDSONTWIKKELING ZOALS PROVINCIAAL PROGRAMMA LANDELIJK GEBIED, REGIO-ARRANGEMENTEN EN ANDERE PROGRAMMA'S.

GEDICHT IK BEN DE VELUWE	10
GEDICHT DE EENZAME DRUPPEL	11

TABEL OVERLEGTAfels

VERSLAG WERKCONFERENTIE 16 DECEMBER 2022

Ik ben de Veluwe

Lang, lag ik muisstil
Droeg het ijspakket met geduld
Tot het ging schuiven en smelten
Mijn huid plooide zich mee
Stroompjes kietelden over mijn rug
Er kwam leven, klein en groot
tweevoeters maakten bulten op mijn rug
Ter herdenking van geliefden
Ik voelde dat het goed was.

De tweevoeters hadden het goed op mij
ik droeg ze graag
de honger groeide
meer graan, meer hout
men krabde mijn huid open,
plagde, pootte, groef, steeds dieper,
op zoek naar mijn watergangen
voor molens, voor dieren, voor plezier
Ik voelde, hoe nodig ik was

Mijn huid werd verder dichtgesmeerd, vergraven, doorgeprikt
Mijn aderen vervuild en verlegd, mijn nieren verstopt
Mijn hart zat ingepakt
in krachtige hoofdzaken

Als zwijn, zou ik de luizen verstikken
Als edelhert, zou ik schurft verschuren
Als druppel, zou ik me vleien aan de voet van een berg

Maar ik ben de Veluwe en ik verdraag
Ik ben de Veluwe, vanuit mijn hart present
Voor wat was, is en zal komen
Ik voel, het is goed.

Marieke Leentvaar - 15 december 2021

Regionaal delen. Lokaal doen.
KLIMAAT VALLEI EN VELLUWE

De eenzame druppel

Er was eens een eenzame druppel te Drie
Want zijn familie zag hij nie!
Hij zat te tobben en diep in de put:
zonder grote familie had ie geen nut.

Toen nam hij een besluit
want de maan scheen voluit.
Hij ging tegen de zwaartekracht in
Met hulp van verende varens en krasse kruisspin.

Eenmaal uitgeteld op de rand van de put
Keek hij om zich heen en riep: o gut!
Wat doet deze kleine druppel alleen!
Hier in de vlakke met slechts zand en steen?!

Vermoeid en radeloos
sloot hij zijn ogen een poos.
Tot bij het oranje ochtendgloren
nieuwe inzichten werden geboren.

Nu schitterde van Hattem tot Hall
duizenden pareltjes, echt overal!
Familie! schreeuwde hij van plezier
En rolde van druppeltje daar, naar druppeltje hier.

Ze smolten samen tot één krachtige stroom
die niet bang was voor wat rotsen of een boom.
En ondertussen vertelden ze elkaar
Uit welke put zij kwamen gekropen- zó waar!
Ook zij hadden het licht van de maan zien dagen
En helpende handen ontdekt die ze eerder niet zagen.

En weet je wat het mooiste was?
-daarmee was de druppel erg in zijn sas-
Ze hadden dezelfde droom, hoe fijn!
De droom om een eeuwige bron te willen zijn.

En voor eeuwig zijn, dát kan je niet op jezelf
Nodig is groot systeem, net het hemelgewelf,
Of een waternetwerk voorbij hoeken en haarvaten
met handjes en harten die met elkaar praten.

Zo vond de druppel zijn zin terug in het leven
En dacht af en toe terug aan die put (maar heel even).
Dankzij de maan en de moed om te klimmen
Kon de gezamenlijke droom als eeuwige bron beginnen.

Marieke Leentvaar
November 2022

EXTRA FINANCIERING VANUIT LIFE-IP NASCELLERATE

De Manifestsamenwerking maakt sinds eind 2021 onderdeel uit van het LIFE-IP project NASCELLERATE. Het is een landelijk project dat gericht is op versnelling van de Nationale klimaatadaptatiestrategie en mede gefinancierd wordt vanuit Europa. De Manifestsamenwerking heeft een bijdrage van € 180.000 ontvangen voor een periode van 3 jaar. Het budget wordt ingezet voor de kernteaminzet (stimuleren, faciliteren, informeren partners, coördinatie), het uitvoeren van projecten uit het RAP, het delen van de opgedane kennis en het organiseren van 3 bestuurlijke bijeenkomsten, het door ontwikkelen van de klimaat-effectatlas en het monitoren van voortgang van het afkoppelen.

Colofon

Deze voortgangsrapportage is opgesteld door het kernteam verbonden aan het Manifest Klimaat Vallei & Veluwe.

www.klimaatvalleienveluwe.nl